

nároku, neboť dlužník při smlouvě o postupu není smluvcem, nýbrž může jen uplatňovati takové vady, jež by způsobily nicotnost smlouvy o postupu (srov. č. 2876 a 9736 Sb. n. s.). Nicotnost smlouvy však nebyla namítána.

Čís. 16423.

Usnesl-li se věřitelský výbor, že uznává určitou pohledávku jako pohledávku za podstatou, byl nárok za podstatou určen podle § 126, odst. 1, konk. ř. a jest tím vázán i správce konkursní podstaty.

Útraty za projednání pozůstalosti, které přísluší notáři jako soudnímu komisaři, nejsou pohledávkou za podstatou ve smyslu § 49 č. 4 konk. ř., byly-li úkony soudního komisaře vykonány před prohlášením konkursu na jmění pozůstalosti. Nejde o obohacení konkursní podstaty, nýbrž o obohacení pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 26. října 1937, Rv II 490/36.)

V pozůstalostním řízení po Františku G., zemřelém dne 8. listopadu 1933, byl žalobce ustanoven soudním komisařem k projednání pozůstalosti. Usnesením krajského soudu v M. O. ze dne 11. července 1934, K 44/34, byl prohlášen konkurs na pozůstalost po Františku G. Odměna žalobce jako soudního komisaře částkou 76.636 Kč 60 h byla pravo-
platně určena, a to již po prohlášení konkursu. Tvrdě, že by na práce, které konal jako soudní komisař, v zájmu všech věřitelů, jež by se musely v konkursním řízení stejně provést, připadala odměna 55.439 Kč 80 h, na něž obdržel zálohou jen 22.000 Kč, že by tedy byla konkursní podstata o částku 33.439 Kč 80 h obohacena, kdyby nebyla žalobci vyplacena, a že se i věřitelský výbor, když mu konkursní soud nařídil, aby věc tu projednal, usnesl, že uznává jako odměnu 42.000 Kč za práce v pozůstalostním řízení vykonané, které připadly k dobru konkursní podstatě, domáhá se žalobce na žalovaném správci konkursní podstaty zaplacení nedoplatku odměny 33.439 Kč 80 h s přísl. Proti žalobě namítl žalovaný konkursní správce, že žalobci nepřísluší nárok na zaplacení odměny z konkursní podstaty jako pohledávky za podstatou ani s hlediska § 49 č. 1, ani § 49 č. 4 konk. ř., ježto pozůstalostní řízení nebylo provedeno v zájmu konkursu, nýbrž práce žalobcem vykonané se týkaly pouze pozůstalostní podstaty. Jde vesměs o útraty, které vznikly žalobci před vyhlášením konkursu a jež nepatří mezi pohledávky za konkursní podstatou podle § 49 konk. ř., takže nepoživají přednostního pořadí v konkursu. Soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Podle výpovědi Dr. Richarda A., pozůstalostními spisy D I 453/34, konkursními spisy K 44/34 a exekučními spisy E II 4457/34 zjistil soud, že žalobce od počátku své činnosti jako soudní komisař pozůstalosti až do prohlášení konkursu konal tytéž práce, které by musel konati správce konkursní podstaty, kdyby byl ihned po zůstavitelově úmrtí prohlášen konkurs na jmění pozůstalosti.

Žalobcova práce záležela v tom, že musil sepsati a sestaviti inventář, který, jak z pozůstalostních spisů vysvítá, záležel z několika tisíc položek, Po dobu více než 6 měsíců zaměstnávala tato věc celou pracovní sílu žalobce i jeho kanceláře a zejména prodej movitých věcí, který se prováděl v lednu 1934, byl spojen s nesmírnou ztrátou času a námahou. Veškeré úkony, které žalobce v té záležitosti prováděl, byly učiněny na rozkaz pozůstalostního soudu a za souhlasu věřitelského výboru a v zájmu podstaty. Věřitelský výbor a podstata zůstaly jak v pozůstalostním řízení, tak i v řízení konkursním totožné. Šlo o práce, které by tehda, kdyby byl na pozůstalost ihned po úmrtí zůstavitelově prohlášen konkurs, musely býti konány správcem konkursní podstaty, a je proto konkursní podstata dotčenými pracemi, konanými žalobcem, obohacena. Veškeré výsledky žalobcových úkonů správce konkursní podstaty převzal a jen v nich pokračoval. Věřitelský výbor v konkursním řízení toto uznal a žádal jen slevu útrat, usnesl se všemi hlasy po dohodě se žalobcem, že uznává částku 20.000 Kč jako pohledávku za podstatou, a to mimo výlohy, které žalobce již obdržel a které činily 22.000 Kč. Věřitelský výbor prohlásil výslovně, že uznává celou pohledávku jako pohledávku za podstatou a v té výši, jak byla pozůstalostním soudem určena, a žádal pouze, aby žalobce ze své pohledávky z ochoty něco slevil. Konkursní podstata by byla o celou částku, jejíž zaplacení se žalobce souzenou žalobou domáhá, obohacena, kdyby žalobcovy nároky nebyly uspokojeny. Kdyby byly práce, za které v souzeném sporu žádá žalobce odměnu, provedeny v konkursním řízení, vyžadovaly by aspoň takové odměny, jakou nyní žádá žalobce. Jde tedy jen o řešení otázky, zda žalobcovy útraty jest pokládati za pohledávku za podstatou ve smyslu § 49 konk. ř. V té příčině dospěl soud k názoru, že žalobní žádost jest odůvodněna. Správa pozůstalosti se v souzeném případě vedla toliko v zájmu věřitelů zemřelého stavitele G. Žalobce spravoval pozůstalost, jak to plyne z uvedených pozůstalostních spisů a konkursních spisů, výhradně ve prospěch všech věřitelů, kteří z jeho činnosti získali. Soudní komisař pozůstalosti má nárok na náhradu všech výloh i na přiměřenou odměnu za konané práce. Není žádného důvodu pro horší postavení komisaře pozůstalosti než konkursního správce, ježto komisař pozůstalosti vykonával stejnou práci jako konkursní správce, a to zejména hájení zájmů všech věřitelů správou, udržováním a hospodařením s pozůstalostí. I konkursní podstata z činnosti komisaře pozůstalosti značně získala, neboť konkursní správce již nemusil opakovati provedené úkony ani je znovu prováděti, nýbrž stačilo pokračovati v započatých pracích. Je proto žalobcovu pohledávku pokládati za pohledávku za podstatou, a to podle ustanovení § 49 č. 4 konk. ř., kde je výslovně uvedeno, že nároky z bezdůvodného obohacení konkursní podstaty jsou pohledávkami za podstatou. Není pochybnosti o tom, že by byla konkursní podstata z výše vyložených důvodů bezdůvodně obohacena. Ale i s hlediska § 49 č. 1 konk. ř. je žalobní nárok odůvodněn, a bylo tudíž žalobě vyhověti. O d v o l a c í s o u d potvrdil napadený rozsudek. D ů v o d y: Toliko s hlediska nesprávného právního posou-

zení možno dáti odvolateli částečně pravdu, pokud totiž brojí proti názoru prvního soudu, že žalobcův nárok jest odůvodněn i s hlediska § 49 č. 1 konk. ř. Řečeným ustanovením by nebylo možno odůvodniti žalobcův nárok, neboť výpočet § 49 konk. ř. jest výpočtem taxativním a útraty opatrovníka pozůstalosti v něm uvedeny nejsou, a také § 802 obč. zák. a § 111 nesp. pat. neobsahují ustanovení, že by tyto útraty pozůstalostní podstaty požívaly přednostního pořadí v konkursu. Ale zajisté nutno souhlasiti s názorem první stolice, že jest žalobní nárok odůvodněn s hlediska § 49 č. 4 konk. ř., neboť nelze vážně popírati, že šlo-li při žalobcově práci jen o úkony, které se týkaly udržování a správy podstaty pozůstalostní, kteréžto zjištění soudu první stolice odvolatel ani nenapadá, že ty úkony byly provedeny i v zájmu konkursních věřitelů, a to tak, že byla správci konkursní podstaty ušetřena ná-maha a práce s tím spojená, takže — jak ostatně i odvolání samo doznává — převzal výsledky činnosti opatrovníka pozůstalosti pro soupis veškerého majetku a pokračoval dále již jen v jeho zajištění a zpeně-žení. Byla tedy skutečně obohacena konkursní podstata o hodnotu předchozí práce žalobcovy v tom smyslu, že není třeba ony práce prováděti znova a zvláště za ně honorovati správce konkursní podstaty. Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 12250 Sb. n. s. nemá tu významu, ježto řeší spornou otázku jen s hlediska § 49 č. 1 konk. ř., a to se arcí na souzený případ nehodí, jak bylo shora vyloženo. Není tedy důvodu, aby bylo odvolání vyhověno.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby jen co do částky 20.000 Kč s přísl., kdežto co do zbývající částky 13.439 Kč 80 h s přísl. zamítl žalobu.

D ů v o d y:

Veškeré výtky dovolání nejsou s to, aby vyvrátily oprávněnost žalobcova nároku jakožto pohledávky za podstatou co do částky 20.000 Kč. Neboť první soud zjistil a odvolací soud nic nezměnil na zjištění, že se věřitelský výbor usnesl, že uznává částku 20.000 Kč jako pohledávku za podstatou, a to mimo výlohy, které žalobce již obdržel a které činily 22.000 Kč. Uznal tedy věřitelský výbor podle § 116, odst. 1, č. 5 konk. ř. žalobcovu pohledávku ve výši 42.000 Kč jako pohledávku za podstatou. Tím byl žalobcův dotčený nárok za podstatou určen podle § 126, odst. 1, konk. ř. a jest tím vázán i správce konkursní podstaty.

Jinak je tomu co do zbytku zažalované pohledávky 13.439 Kč 80 h. Jádrem dovolání jest výtka, že odvolací soud dospěl k nesprávnému právnímu názoru (§ 503 č. 4 c. ř. s.), že konkursní podstata byla žalobcovými úkony bezdůvodně obohacena. Odvolací soud odůvodnil sice svůj názor, ale při tom nedolíčil zákonné předpoklady bezdůvodného obohacení. Vždyť žalobce neplnil k o n k u r s n í p o d s t a t ě nebo v zájmu konkursních věřitelů, neboť veškeré úkony provedl v době až do vyhlášení konkursu, tedy pro pozůstalost, t. j. pro nynější ú p a d k y n i, a tehdy nebylo lze ani mluvit o konkursních věřitelích. Do kon-

kursní podstaty připadlo jmění úpadkyně v takovém stavu, v jakém bylo v době vyhlášení konkursu (§ 3 konk. ř.), bylo již tehdy zatíženo žalobcovou pohledávkou a k dobru mu již tehdy byly veškeré úkony notáře jako soudního komisaře. Tím byla obohacena pozůstalost, tudíž nynější úpadkyně, a nikoliv konkursní podstata. V tom, že správce konkursní podstaty upotřebil pro konkursní řízení žalobcových úkonů, vykonaných za pozůstalostního řízení, nelze spatřovati žádný předpoklad pro obohacení konkursní podstaty, neboť její obohacení by předpokládalo, aby někdo plnil konkursní podstatě anebo sice třetí osobě, avšak pro konkursní podstatu, k jejímu prospěchu. V době žalobcova plnění nebylo ještě konkursní podstaty, a nemohl proto ani žalobce mítí v úmyslu plniti pro konkursní podstatu. Mohlo by jíti ještě o to, zda byl správce konkursní podstaty oprávněn užití úkonů vykonaných žalobcem jako soudním komisařem. Ale to nemá vůbec významu pro odpověď na otázku, zdali žalobce něco plnil konkursní podstatě. Nejsou-li tedy splněny předpoklady bezdůvodného obohacení konkursní podstaty, není zažalovaná částka 13.439 Kč 80 h pohledávkou za podstatou podle § 49 č. 4 konk. ř.

Čís. 16424.

Právní moc rozsudku o kladné žalobě určovací.

Byla-li kladná žaloba určovací (§ 228 c. ř. s.) pravoplatně zamítnuta jen z formálního důvodu, že mohla býti podána žaloba na plnění a že tedy nemá žalobce právního zájmu na rozsudkovém určení existence svého práva, nevádí takové zamítnutí určovací žaloby podání žaloby na plnění.

(Rozh. ze dne 27. října 1937, R I 979/37.)

Srv. rozh. č. 14246, 4646 Sb. n. s.

Žalobou C 204/35 se žalující rybářské družstvo »F.« domáhalo zjištění, že mu na pozemcích p. č. 238/1, 238/2, 170/2, 170 a 179 v Č. přísluší právo rybolovu společně se žalovanou firmou. Prvý soud rozsudkem ze dne 20. února 1936, č. j. C 204/35-14, zamítl žalobu z věcných důvodů a odvolací soud napadený rozsudek s konečnou platností potvrdil, avšak z jiných důvodů, že totiž rybářské družstvo mohlo žalovati na plnění, a že proto schází právní zájem na brzkém zjištění, vyžadovaný § 228 c. ř. s. pro určovací žalobu. Poté podalo uvedené rybářské družstvo žalobu na plnění, aby totiž byla žalovaná firma uznána povinnou trpěti na dotčených pozemcích výkon práva rybolovu žalujícím družstvem společně s ní (žalovanou). Proti žalobě vznesla žalovaná firma námitku, že souzená věc byla ve sporu C 204/35 pravoplatně rozhodnuta. Soud první stolice vyhověv námitce rozsouzeného sporu, zamítl žalobu o plnění. Rekursní soud zamítl uvedenou námitku a uložil soudu první stolice, aby dále o věci jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.